Eiropas Parlaments
2019-2024

Ārlietu komiteja

2023/2052(INI)

24.10.2023

ZIŅOJUMA PROJEKTS

par Eiropas Parlamenta ieteikumu Padomei, Komisijai un Komisijas priekšsēdētājas vietniekam / Savienības Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos par stāvokli Sīrijā
(2023/2052(INI))

Ārlietu komiteja

Referente: *Nathalie Loiseau*

SATURA RĀDĪTĀJS

Lpp.

EIROPAS PARLAMENTA IETEIKUMA PROJEKTS 3

EIROPAS PARLAMENTA IETEIKUMA PROJEKTS

Padomei, Komisijai un Komisijas priekšsēdētājas vietniekam / Savienības Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos par stāvokli Sīrijā (2023/2052(INI))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā Reglamenta 118. pantu,

– ņemot vērā Ārlietu komitejas ziņojumu (A9-0000/2023),

A. tā kā Ženēvas un Astanas procesi ir cietuši neveiksmi, ņemot vērā Sīrijas režīma pastāvīgo atteikšanos nopietni risināt sarunas ar opozīciju par politisku risinājumu;

B. tā kā kopš 2011. gada bruņotu un teroristu grupējumu vardarbīgas rīcības dēļ, bet galvenokārt tādēļ, ka Sīrijas režīms ar savu sabiedroto palīdzību izvērš sīvās represijas pret saviem iedzīvotājiem, ir gājis bojā pusmiljons sīriešu un ir pārvietoti 14 miljoni iedzīvotāju; tā kā šīs represijas ietver atkārtotu ķīmisko ieroču, degbumbu, tvertņveida bumbu, raķešu un konvencionālo gaisa uzbrukumu izmantošanu pret civiliedzīvotājiem; tā kā valdošā režīma koncentrācijas nometņu sistēmā ir pazuduši vismaz 150 000 sīriešu un ģimenes joprojām nav informētas par savu tuvinieku likteni;

C. tā kā autoritāriem ārvalstu rīcībspēkiem, jo īpaši Krievijai, Vāgnera grupai, *Hezbollah* un Irānai, kopš 2011. gada ir bijusi postoša loma šajā valstī un tā kā Sīrijas režīms nekontrolē visu valsts teritoriju un var palikt pie varas tikai ar šo ārvalstu dalībnieku atbalstu;

D. tā kā Turcija regulāri iesaistās plaša mēroga bruņotās darbībās Sīrijas teritorijā;

E. tā kā organizācija "Islāma valsts" ir izdarījusi noziegumus pret cilvēci, tostarp genocīdu, teritorijās, kas atradās tās kontrolē pirms starptautiskās koalīcijas īstenotās rīcības;

F. tā kā Eiropas sankcijas tiek piemērotas pret iedzīvotājiem vērstās represijās tieši iesaistīto 289 personu un 70 vienību aktīviem;

G. tā kā tādēļ, ka Krievija pastāvīgi rada šķēršļus ANO Drošības padomē, starp Turciju un teritorijām, ko nekontrolē pie varas esošais režīms, tiek uzturēta tikai viena robežšķērsošanas vieta, pa kuru tiek piegādāta starptautiskā humānā palīdzība;

H. tā kā vairākas reģiona valstis ir sākušas attiecību normalizēšanas procesu ar Sīrijas režīmu un tā rezultātā Sīrija atkārtoti integrējas Arābu līgā;

I. tā kā Eiropas Savienība un tās dalībvalstis kopš 2011. gada ir bijušas lielākās līdzekļu devējas konflikta skartajiem cilvēkiem, piešķirot palīdzību 30 miljardu EUR apmērā; tā kā Eiropas palīdzība, kas apsolīta Briseles konferencē 2023. gada jūnijā, ir 3,8 miljardi EUR no kopējās summas 5,6 miljardu EUR apmērā; tā kā Savienība un dalībvalstis sniedza ārkārtas palīdzību saistībā ar Sīrijā notikušo zemestrīci un 2023. gada 23. februārī Savienība pieņēma lēmumu par pagaidu atbrīvojumu no sankcijām, lai

atvieglotu palīdzības sniegšanu cietušajiem;

J. tā kā Sīrijas valsts pietiekami neapmierina iedzīvotāju pamatvajadzības, valsts ekonomiskā situācija ir ārkārtīgi nestabila un Sīrija ir kļuvusi par narkotiku valsti,

1. sniedz Padomei, Komisijai un Komisijas priekšsēdētājas vietniekam / Savienības Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos šādus ieteikumus saistībā ar politiku attiecībā uz Sīriju:

Politiskais process

a) atgādināt par Savienības atbalstu Sīrijas centieniem virzībā uz demokrātiju, kas valstī joprojām pastāv, neraugoties uz to, ka režīms kopš miermīlīgajiem protestiem 2011. gadā ir veicis absolūtas represijas, kas notikušas ar Irānas un Krievijas sniegtu izšķirīgu militāro un finansiālo palīdzību Asada klana varas atbalstam;

b) uzsvērt režīma īpašo atbildību par pusmiljona civiliedzīvotāju nāvi, valsts iznīcināšanu, iedzīvotāju vairākuma pārvietošanu, 150 000 cilvēku spīdzināšanu un pazušanu koncentrācijas nometņu sistēmā, ķīmisko ieroču izmantošanu pret civiliedzīvotājiem un sistemātisku jebkādas miermīlīgas opozīcijas iznīcināšanu;

c) iebilst pret jebkādu attiecību normalizēšanu ar Asada režīmu, ja netiek veikti nopietni un pārbaudāmi pasākumi ANO Drošības padomes Rezolūcijas 2254(2015) īstenošanas nolūkā, tostarp politieslodzīto atbrīvošana, cietušo ģimeņu informēšana par pazudušo tuvinieku likteni un jebkādu pret humānās palīdzības piegādi vērstu uzbrukumu un šķēršļu pārtraukšana;

d) uzsvērt, ka, neraugoties uz dažu arābu valstu suverēno lēmumu uzņemt Sīriju atpakaļ Arābu līgā, Sīrijas režīms nesniedz nekādas norādes, ka vēlas apkarot narkotiku tirdzniecību, kuras izcelsme vieta ir Sīrija un kura skar visu reģionu; nosodīt Asada ģimeni un tās sabiedrotos, tostarp *Hezbollah*, saistībā ar *Captagon* narkotikām, kuru tirdzniecība tiek lēsta 57 miljardu USD apmērā; norādīt, ka Bašāra al Asada brālis komandē armijas vienību, kas ir atbildīga par šo narkotiku ražošanas veicināšanu;

e) uzsvērt, ka pašreizējā ekonomiskajā situācijā vainojamas režīma izvērstās represijas, nemieri un korupcija, nevis mērķtiecīgas Eiropas sankcijas pret represijās iesaistītām personām un vienībām;

f) ātri piešķirt uzticamām starptautiskām humānās palīdzības organizācijām konsekventus, plašus un skaidrus izņēmumus; cik vien iespējams saskaņot to, kā dalībvalstis interpretē Regulu par ierobežojošiem pasākumiem Sīrijā, un piemērot tai ANO Drošības padomes Rezolūciju 2664(2022) par humāno palīdzību;

g) atzinīgi vērtēt drosmi, ko *Souweida* un *Deraa* pilsētās izrādījuši protestētāji, kuri kopš 2023. gada augusta atkal miermīlīgi vērsušies pret Asada režīmu;

Drošība

h) paust nožēlu par to, ka Sīrijas teritorijā joprojām atrodas simtiem Irānas un Krievijas bāzu un kaujinieku grupējumu; paust bažas par to, ka valsti savtīgos nolūkos

ekonomiski izmanto ārvalstu varas;

i) nosodīt Turcijas spēku uzbrukumus Sīrijas ziemeļos un Sīrijas teritoriju okupāciju; paust dziļas bažas par radikālās islāmistu opozīcijas turpināšanos Idlibas provincē; atbalstīt to, ka tiek saglabāta starptautiskā koalīcija pret organizāciju "Islāma valsts", kas, neraugoties uz ievērojamām sakāvēm, joprojām aktīvi darbojas Sīrijā;

j) uzsvērt Sīrijas demokrātisko spēku nozīmi cīņā pret *Da'esh*;

k) mudināt dalībvalstis turpināt to valstspiederīgo repatriāciju, kuri atrodas džihādistu cietumnieku nometnēs *Al-Hol* un *Roj*, un tiesāt viņus par veiktajiem noziegumiem;

l) pastiprināt centienus apkarot Krievijas dezinformāciju par Sīriju, jo īpaši arābu valodā;

Nesodāmības apkarošana

m) uzsvērt, ka cīņa pret nesodāmību Sīrijā ir Eiropas morāls un politisks pienākums; atzinīgi vērtēt Francijas un Vācijas kopējās izmeklēšanas grupas panākto progresu attiecībā uz *Caesar* ziņojumā identificēto 11 000 spīdzināšanas upuru mirstīgajām atliekām, Sīrijas atstādināšanu no Starptautiskās Ķīmisko ieroču aizlieguma organizācijas un progresu, kas panākts Vācijā, Francijā un Zviedrijā, lai sauktu pie atbildības Sīrijas noziedzniekus;

n) mudināt visas dalībvalstis automātiski apmainīties ar informāciju par kara noziedzniekiem, kuru patvēruma pieteikums ir noraidīts saskaņā ar Konvencijas par bēgļa statusu 1. panta F punktu;

o) aicināt apvienot tiesu un policijas iestāžu speciālās zināšanas un interpretācijas, katrā valstī ieceļot prokuroru par noziegumiem pret cilvēci; aicināt piešķirt Eiropas stipendijas īpaši tiem sīriešiem, kuri meklē juridiskās izglītības iespējas;

p) aicināt dalībvalstis izveidot Eiropas fondu noziegumos pret cilvēci cietušajiem Sīrijā, izstrādājot tiesisko regulējumu, kas ļautu nodot ģimenēm iesaldētos līdzekļus, kas saistīti ar Sīrijas režīma nelikumīgi iegūtu īpašumu;

q) atzinīgi vērtēt to, ka ir pieņemta ANO Ģenerālās asamblejas 2023. gada 29. jūnija rezolūcija, ar ko izveido iestādi bezvēsts pazudušām personām Sīrijā, un starptautiskā, neatkarīgā un objektīvā mehānisma pastāvīgo finansēšanu, lai atbalstītu vissmagāko noziegumu izmeklēšanu, kas Sīrijā pastrādāti kopš 2011. gada;

Humānā palīdzība un bēgļi

r) aicināt starptautisko sabiedrību 2024. gada Briseles konferencē steidzami palielināt humāno palīdzību 15,3 miljoniem sīriešu, kuri no tās ir atkarīgi katru dienu; uzstāt uz piekļuvi tīram ūdenim, izglītībai un ilgtermiņa budžeta atbalstam, kas pielāgots sieviešu vajadzībām; atgādināt, ka Savienība šajā ziņā ir lielākā līdzekļu devēja; atzinīgi vērtēt Libānas, Jordānijas, Turcijas un Irākas pastāvīgos centienus sarežģītos ekonomiskos apstākļos izmitināt 6 miljonus bēgļu;

s) nosodīt Sīrijas režīma sistemātiskos mēģinājumus novirzīt starptautisko humāno palīdzību un nodot to kaujiniekiem, un manipulēt ar valūtas maiņas kursiem, lai iegūtu lielāko daļu palīdzības tā kontrolē esošajās teritorijās;

t) stingri nosodīt neskaitāmos veto, ko Krievija noteikusi pret palīdzības sniegšanu iedzīvotājiem ziemeļos; atkārtoti nosodīt tās mēģinājumus iedragāt organizācijas "Baltās aizsargķiveres" tēlu;

u) atgādināt, ka Sīriju nevar pilnībā vai daļēji uzskatīt par drošu valsti, uz kuru var nosūtīt atpakaļ tās valstspiederīgos, kas uz Eiropu ir devušies, bēgot no režīma noziegumiem, un kam draud spīdzināšana un piespiedu pazušana, ja viņi atgrieztos Sīrijā;

2. uzdod priekšsēdētājai šo rezolūciju nosūtīt Padomei, Komisijai, Komisijas priekšsēdētājas vietniekam / Savienības Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos un to pārtulkot arābu valodā un publiskot.